

УДК 658

Г. Нагорняк, А. Славута

(Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя)

ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ПЕРІОД ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Інноваційна політика – складний, не позбавлений ризику процес, здійснення якого визначається багатьма передумовами: технічними, фінансовими, економічними, соціальними. Інноваційна політика об'єднує науку, техніку, підприємництво, економіку і управління. Сьогодні процес становлення інноваційної політики в Україні сповільнюється через такі чинники: нестабільність системи державного управління сферою досліджень і розробок; нечіткість визначення мети й завдань, брак державної інноваційної політики та її належного нормативного, правового й ресурсного забезпечення; низький ступінь взаємодії центральної та регіональної влади, відпрацьованого механізму рівноправної участі науки, промисловості та бізнесу в реалізації інноваційної політики.

Інструменти реалізації інноваційної політики поділяються на: адміністративно-управлінські (наприклад, надання певним регіонам статусу ресурсних зон загальнонаціонального значення і виділення їх в окремий сегмент); просторовий поділ економічної діяльності держави (наприклад, розміщення підприємств державного сектору в певних регіонах; впровадження там тимчасових механізмів державних замовлень може істотно вплинути на регіональні ринки праці і сприяти їх економічному зростанню); фінансове стимулювання компаній, особливо наукомістких (дотації, кредити, фінансові пільги, субсидії у зв'язку зі створенням робочих місць тощо); організація фізичних інфраструктур (наприклад, механізми концесії у сфері транспорту тощо); застосування так званих м'яких заходів стимулювання розвитку (створення сприятливого бізнес-середовища, підтримка інформаційних мереж, консалтингової діяльності, освіта, наукові дослідження та технічні розробки).

На нашу думку, основними напрямками реалізації інноваційної політики є: підтримка фундаментальних досліджень, які направлені на отримання результатів, здатних забезпечити революційний розвиток науки і техніки; фінансування пошукових НДДКР для створення нової техніки і технології з технічними рішеннями для передачі результатів у сферу матеріального виробництва; створення законодавчої та інформаційної бази, яка забезпечує економічну зацікавленість виробників у здійсненні інновацій, тобто в освоєнні нової техніки і технології, і на цій основі – радикальної зміни технічного рівня виробництва і економіки в цілому. Завданням інноваційної політики держави є створення стійкого і здатного до саморозвитку механізму, який забезпечує розвиток і ефективність наукової діяльності, що розглядається як виробництво інтелектуальної продукції і її використання в сфері матеріального виробництва й економіки в цілому. Уміле господарське використання науково-технічного та освітнього потенціалу є реальним шляхом інтегрування до європейського співтовариства, забезпечення суспільного добробуту європейського рівня. З цією метою держава повинна використати такий дієвий механізм впливу на забезпечення інноваційної перебудови структури економіки, як законодавче стимулювання інноваційної діяльності на всіх її етапах та створення такого нормативно-правового середовища, яке б найбільш сприяло розвитку високотехнічних галузей виробництва, стабілізації діяльності окремих підприємств.